

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: **Ing. J. K.**
bytem X
zastoupen JUDr. Michalem Korčákem, advokátem
sídlem Milady Horákové 101, Praha 6

proti
žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 1882/57, Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2021, č. j. KUJI 67043/2021, sp. zn. OOSČ 511/2021 OOSC/141,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 9. 8. 2021, č. j. KUJI 67043/2021, sp. zn. OOSČ 511/2021 OOSC/141, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen uhradit žalobci na náhradě nákladů řízení 11 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce, advokáta JUDr. Michala Korčáka.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Magistrát města Jihlavy (dále jen „magistrát“) rozhodnutím ze dne 16. 6. 2021, sp. zn. SZ-MMJ/OD/9092/2020/24, uznal žalobce vinným ze spáchání přestupků dle § 125c odst. 1

písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Přestupků se žalobce dopustil tím, že dne 6. 1. 2020 v 17.10 hod. na ulici Palackého v Jihlavě jako řidič vozidla Opel, r. z. X, při objíždění při pravém kraji jednosměrné komunikace narazil pravým zpětným zrcátkem do otevřených levých zadních dveří zaparkovaného vozidla Škoda, čímž jej poškodil, a jako účastník dopravní nehody nesepsal společný záznam s druhým účastníkem nehody. Za spáchání přestupků uložil magistrát žalobci pokutu ve výši 1 500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Odvolání žalobce žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí magistrátu potvrdil.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu. Uvádí, že od počátku namítal, že nebyl řidičem vozidla Opel v době dopravní nehody. První rozhodnutí magistrátu žalovaný zrušil, neboť shledal důvodnými námitky vztahující se k rekognici provedené Policií ČR. V dalším řízení provedl magistrát rekognici sám.
3. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), blíže neupravuje způsob provedení výslechu svědka, je proto třeba postupovat analogicky dle § 101 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu (dále jen „trestní řád“), podle kterého svědkovi musí být dána možnost, aby souvisle vypověděl vše, co sám o věci ví, a odkud se dozvěděl okolnosti jím uváděné. Poté mu mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo k odstranění neúplnosti, nejasnosti a rozporů.
4. V nynější věci magistrát předložil svědkům fotografie 4 mužů, aniž by je nejprve vyslechl k věci či vyzval, aby osobu řidiče popsali. Dle žalobce magistrát nerespektoval zákonný postup při výslechu svědka, a proto nelze tento důkaz akceptovat jako podklad pro vydání rozhodnutí. Uvedený postup je v rozporu s § 104b odst. 2 trestního řádu, podle kterého podezřelý, obviněný nebo svědek, kteří mají poznat osobu nebo věc, se před rekognicí vyslechnou o okolnostech, za nichž osobu nebo věc vnímali, a o znacích nebo zvláštěnostech, podle nichž by bylo možno osobu nebo věc poznat a až poté se přistoupí k provedení samotné rekognice.
5. Žalobce uvádí, že rekognice je neopakovatelným úkonem, neboť poté, kdy poznávací osoba již jednou identifikovala ztotožňovaný objekt, vytváří se u ní současně s existující paměťovou stopou nový myšlenkový obraz předvedeného objektu, který může ovlivnit znovupoznání při rekognici opakované. Rekognice v nynějším případě byla provedena Policií ČR, a o tomto úkonu nebyl vyhotoven žádný protokol či úřední záznam. Policisté poznávajícím osobám předložili fotografie, kdy pouze jedna osoba se markantně lišila od ostatních osob. Tato chybně provedená rekognice ovlivnila paměťovou stopu osob, jež byly následně správním orgánem vyslechnuty. Ani při provedení nové rekognice magistrát nerespektoval zákonný postup, neboť svědky před provedením rekognice nevyslechl. Závěr žalovaného, že svědci si s odstupem roku a půl nemohli pamatovat fotografie osob, které jim byly předloženy policií, nemá jakoukoliv oporu v provedeném dokazování.
6. Magistrát provedl důkaz úředními záznamy, ve kterých policisté uvedli okolnosti ohledně šetření v sídle provozovatele vozidla (společnosti INOVA okna s.r.o.) a telefonních hovorů s osobou na kontaktním telefonním čísle. Tato osoba však nebyla policisty poučena o možnosti odeprít vysvětlení. I kdyby však bylo vysvětlení podáno v souladu se zákonem,

nebylo by možné záznam o tomto úkonu použít jako důkazní prostředek. Nepřípustnost použití záznamu o podání vysvětlení přitom nelze obcházet tím, že by policisté byli v postavení svědků vyslechnuti k tomu, jak se k věci před nimi osoba při šetření přestupku vyjádřila. Žalobce proto navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí i rozhodnutí magistrátu zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření plně odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

8. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
9. Žaloba je důvodná.
10. Podstatou sporu je v nynější věci otázka, zda bylo dostatečně prokázáno, že se žalobce dopustil přestupku vymezeného ve výroku rozhodnutí magistrátu. O tom, že ke spáchání přestupku řidičem vozidla Opel došlo, zřejmě není pochyb – celá situace je zachycena na kamerovém záznamu a ani žalobce v tomto směru v žalobě ničeho nenamítá. Řidič vozidla Opel však z místa nehody ujel.
11. Ve správním spise se nachází úřední záznam Policie ČR ze dne 20. 1. 2020, podle něhož hlídka navštívila dne 10. 1. 2021 sídlo provozovatele vozidla (společnosti INOVA okna s.r.o.), kde nebyl nikdo zastižen. Na telefonním kontaktu se ohlásil muž, který se odmítl ztotožnit, odmítl sdělit jakékoliv informace k vozidlu a odmítl poskytnout vozidlo k prohlídce. Dále sdělil, že on byl v případě dopravní nehody poškozený, druhé vozidlo se mu postavilo do cesty a nyní chce udělat viníka z něj. Podání vysvětlení odmítl.
12. Dne 20. 1. 2020 žalobce písemně sdělil Policii ČR, že vozidlo v době spáchání přestupku řídila osoba, jejíž totožnost mu je známa, avšak odmítá podat vysvětlení s odkazem na § 61 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.
13. Ve spise se dále nachází úřední záznam ze dne 3. 2. 2020, který shrnuje předchozí úřední záznam a dodává, že jednatelem provozovatele vozidla je žalobce. Telefonní kontakt v sídle provozovatele odpovídá telefonnímu číslu, které žalobce v předešlých jednáních s Policií ČR uváděl jako vlastní. Jelikož z uvedených šetření bylo evidentní, že řidičem vozidla Opel byl v době nehody žalobce, proběhlo se dvěma svědky fotografické ztotožnění řidiče. Svědkům byly předloženy 4 fotografie různých podobných mužů a oba určili jako řidiče vozidla Opel žalobce. Přílohou záznamu jsou fotografie předložené svědkům.
14. Magistrát poté uznal žalobce vinným z přestupků rozhodnutím ze dne 5. 8. 2020. Toto rozhodnutí však žalovaný v odvolacím řízení zrušil rozhodnutím ze dne 21. 9. 2020. Magistrátu vytkl, že ze spisového materiálu není zřejmé, jakým způsobem policie provedla

rekognici za účelem identifikace řidiče vozidla Opel. Ve spisu absentoval způsob, jakým byli poznávací svědci kontaktováni policií, v rámci jakého úkonu s nimi byla provedena rekognice, a zda policie alespoň rámcově dodržela zákonná pravidla k provedení tohoto procesního úkonu (§ 104b trestního řádu). Na základě úředního záznamu nelze potvrdit, že rekognice byla provedena tak aby mohla sloužit jako důkaz toho, že se žalobce dopustil přestupků.

15. V dalším řízení magistrát provedl při ústním jednání dne 2. 6. 2021 výslech stejných dvou svědků nehody. Po poučení předložil svědkům 4 fotografie (2 z nich byly stejné jako při předchozím ztotožnění před policií, včetně fotografie žalobce). Svědci určili jako řidiče vozidla žalobce. Dále se vyjádřili k průběhu nehody a situaci po nehodě.
16. Magistrát následně znovu uznal žalobce vinným z přestupků, o odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím. K odvolacím námitkám uvedl, že k dokázání totožnosti řidiče vozidla Opel magistrát vyslechl svědky, kteří v rámci svých výpovědí během ústního jednání ze čtyř předložených fotografií jednoznačně označili fotografii žalobce jako řidiče vozidla Opel. Ústní jednání proběhlo s odstupem téměř roku a půl od ztotožnění Policií ČR. Tedy lze jednoznačně vyloučit, že by si svědci mohli pamatovat po tak dlouhé době to, jaké fotografie jim byly předloženy policií. Žalovaný uvedl, že nelze absolutně aplikovat § 104b trestního řádu, neboť policie má jiné postavení v trestním řízení a jiné v rámci objašňování přestupků.
17. K právnímu hodnocení je možné předeslat, že v přestupkovém řízení je správní orgán povinen prokázat nade vši rozumnou pochybnost, že se deliktního jednání dopustil právě ten, kdo má být za přestupek postižen. V řízení o přestupku se nelze spokojit s tím, že skutečnost, že se obviněný dopustil přestupku, je pravděpodobnou verzí skutkového stavu. Není-li mimo rozumnou pochybnost prokázáno, že jednáním obviněného byly naplněny znaky skutkové podstaty přestupku, nemůže být učiněn závěr, že byl přestupek spáchán. V takovém případě v souladu se zásadou *in dubio pro reo*, tj. v pochybnostech ve prospěch obviněného, nelze obviněného shledat vinným (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005 – 55, ze dne 27. 6. 2013, č. j. 7 As 145/2012 – 39, či ze dne 9. 10. 2015, č. j. 4 As 206/2015 – 39).
18. Takto musí být prokázána i totožnost osoby, která měla skutek spáchat. V zásadě se tak děje nejčastěji ztotožněním ze strany policistů bezprostředně po spáchání přestupku na základě předloženého dokladu nebo provedené lustrace v informačním systému (a následným výslechem policistů v průběhu správního řízení), případně jiným průkazným způsobem (zachycení pachatele na fotografii nebo videozáznamu, z nichž je možné jej identifikovat, svědeckou výpovědí osoby, která pachatele osobně zná atd.).
19. Žádné takové důkazy ve správním řízení provedeny nebyly. K osobě žalobce dle úředních záznamů dovedla policii skutečnost, že žalobce je jediným jednatelem provozovatele vozidla a muž na telefonním kontaktu provozovatele vozidla (který se policistům neztotožnil, ovšem dle policejních evidencí se jedná o telefonní číslo, které žalobce v minulosti uváděl jako své vlastní) s policisty hovořil o okolnostech dopravní nehody a o tom, že se cítí být v dané věci poškozeným, neboť vozidlo Škoda se mu schválně postavilo do cesty. Dle úředního záznamu ze dne 3. 2. 2020 je dle policistů evidentní, že řidičem vozidla Opel v době dopravní nehody byl žalobce.

20. Tato zjištění byla učiněna před zahájením správního řízení. V souladu s § 137 odst. 4 správního řádu přitom platí, že záznam o podání vysvětlení před zahájením správního řízení nelze použít jako důkazní prostředek. Pokud ani formalizovaný záznam o podání vysvětlení nemůže být důkazním prostředkem, tím spíše nemůže být důkazním prostředkem úřední záznam o neformálním telefonickém rozhovoru policistů s osobou, která pravděpodobně byla žalobcem. V tomto smyslu je nutné daný úkon chápat jako součást nezbytných šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před správním orgánem poté, kdy policie věc předá příslušnému správnímu orgánu [§ 74 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“)]. Výsledkem šetření tedy může být zahájení řízení o přestupku proti konkrétní osobě. Pokud policisté ze zjištěných šetření dovodili, že řidičem vozidla Opel byl žalobce (a krajský soud souhlasí s tím, že pro existenci podezření ze spáchání přestupku ze strany žalobce byla zjištění dostačující), bylo na místě věc předat příslušnému správnímu orgánu k dalšímu postupu.
21. Ve správním řízení je obecně přípustné provést důkaz i provedením rekognice. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 1. 2015, č. j. 4 As 189/2014 – 44, také v oblasti správního trestání je možné za splnění příslušných podmínek (provedení rekognice je nezbytné ke zjištění skutkového stavu, relevantní právní předpis rekognici neupravuje a její provedení není v neprospěch účastníka řízení) vskutku analogicky aplikovat tento institut upravený v § 104b trestního řádu.
22. Rekognice neboli tzv. znovupoznání je nástrojem opětovné identifikace pachatele tehdy, pokud nebyl při činu přistižen. Pokud nejsou k dispozici jiné přímé či nepřímé důkazy, svědci rozpoznávají konkrétního pachatele mezi jinými podobnými osobami. V případě správního trestání se jedná o analogickou aplikaci, a tudíž nikoliv všechny požadavky kladené na tento úkon trestním řádem musí být nutně naplněny. Někde to nebude možné z povahy věci (např. přítomnost soudce, pokud se jedná o neodkladný úkon), jinde z jiných důvodů (např. s ohledem na princip procesní ekonomie není dle krajského soudu nutné trvat na přednosti rekognice *in natura*). Důležité ovšem je, aby byla dodržena alespoň rámcová pravidla § 104b trestního řádu tak, aby byl zachován smysl a účel tohoto úkonu. Dílčí pochybení správních orgánů taktéž nemusí mít vliv na zákonnost tohoto důkazního prostředku.
23. Jak uvádí také žalobce, podle § 104b trestního řádu svědek, který má poznat osobu, se před rekognicí vyslechne o okolnostech, za nichž osobu vnímal, a o znacích nebo zvláštnostech, podle nichž by bylo možno osobu nebo poznat. Teprve poté se předloží svědkovi fotografie obviněného s obdobnými fotografiemi nejméně tří dalších osob.
24. Co se týče nynější věci, prvotní pochybení spočívá již v tom, že se policejní orgán vůbec pouštěl do rekognice. Pokud dospěl k závěru, že na základě dosavadních šetření je evidentní, že vozidlo Opel řídil žalobce, měl věc předat příslušnému správnímu orgánu, neboť se nejednalo o neodkladný úkon.
25. Z úředního záznamu nevyplývá, že by svědci byli nejprve vyslechnuti o okolnostech nehody a o znacích poznávané osoby (tj. vyzváni k tomu, aby jim dosud neznámou osobu nejprve popsali). Konečně ani fotografie dalších 3 osob předložené policií nesplňují podmínku obdobnosti s fotografií žalobce. Žádná z těchto osob nemá na rozdíl od žalobce viditelný plnovous a brýle. Od fotografie žalobce se odlišují také odstínem – oproti bledší

fotografii žalobce jsou všechny v růžovém odstínu. Podmínky, za kterých byla provedena rekognice Policií ČR, proto vylučují, aby její výsledek sloužil jako podklad pro rozhodnutí (srov. obdobně rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9. 6. 2016, č. j. 22 A 112/2014 – 44).

26. Z důvodu pochybností o způsobu provedení rekognice a alespoň rámcovém dodržení zákonných pravidel k provedení rekognice ostatně žalovaný první rozhodnutí magistrátu ve věci také zrušil.
27. Judikatura i právní doktrína se pak shodují na tom, že rekognice je neopakovatelným úkonem s výjimkou situací, kdy byla provedena rekognice podle fotografií – poté není vyloučeno provést rekognici *in natura* (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 2. 2015, sp. zn. I. ÚS 2852/14, nebo ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. I. ÚS 3709/16, a Dvořák, M. Rekognice osob v trestním řízení. Leges, Praha 2022, str. 195 a násl.). Paměťová stopa poznávajícího je totiž ovlivněna dříve ukázanými fotografiemi. Existuje tak riziko, že poznávající osoba nebude pracovat s tím, jak poznávanou osobu vnímala v rámci rekognice mezi dalšími osobami, ale s tím, co si vybavuje z rekognice předchozí. Neopakovatelnost úkonu tak zvyšuje nároky na práci orgánů příslušných k objasnění deliktního jednání.
28. V tomto ohledu krajský soud odmítá argumentaci žalovaného, že svědci si s odstupem téměř jeden a půl roku od první rekognice nemohli pamatovat, jaké fotografie jim byly předloženy policií ČR při první rekognici. Stejnou optikou by bylo možné zpochybnit, že by si svědci po tak dlouhé době mohli pamatovat, jak vypadal řidič vozidla, který způsobil dopravní nehodu.
29. Jelikož tedy při první rekognici nebyly dodrženy zákonné podmínky pro provedení tohoto úkonu do té míry, že její výsledky nelze použít jako důkaz toho, že řidičem vozidla Opel v době nehody byl žalobce, provedení opakované rekognice podle fotografií není přípustné (tím méně za použití shodné fotografie a nedodržení zákonného postupu – svědci nebyli ani při opakované rekognici nejprve k věci vyslechnuti), a ve spise nejsou shromážděny žádné další důkazy o tom, že přestupek spáchal žalobce, nemůže napadené rozhodnutí obstát.
30. Je třeba zopakovat, že při rozhodování o vině je nutné zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v souladu s příslušnými procesními předpisy a v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí (§ 3 správního řádu). Při nedosažení tohoto zákonného požadavku nelze obviněného uznat vinným ze spáchání přestupku, jakkoli pravděpodobná se jeho vina může jevit (srov. obdobně nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 1. 2021, sp. zn. III. ÚS 928/20).

V. Závěr a náklady řízení

31. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí zrušil podle § 78 odst. 1 pro nezákonnost, a věc dle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
32. O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V

dané věci měl plný úspěch ve věci žalobce, proto má právo na náhradu nákladů řízení. Ze soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady řízení za zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a na právní zastoupení. Zástupce žalobkyně učinil 2 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a sepsání žaloby) po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a dále má nárok na 2 režijní paušály po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Jelikož zástupce žalobce je registrovaným plátcem DPH, je třeba k nákladům zastoupení přičíst částku 1 428 Kč, která odpovídá 21% sazbě daně. Celkem je tedy žalovaný povinen žalobci na nákladech řízení nahradit částku 11 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce, advokáta JUDr. Michala Korčáka.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 1. července 2022

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce